

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní věci žalobce: **M. R.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí Magistrátu města Brna ze dne 4. 5. 2011, č.j. MMB/0172393/2011, sp. zn. OSP/7240/552/21/11/No./odv.,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Úřadu městské části Brno-Černovice ze dne 26. 1. 2011, č. j. 424/2011/BBE (dále jen „správní orgán I. stupně“) nebyla žalobci přiznána dávka mimořádné okamžité pomoci z důvodu hrozby vážné újmy na zdraví. Proti rozhodnutí podal žalobce odvolání, rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 5. 2011, č. j. MMB/0172393/2011, sp. zn. OSP/7240/552/21/11/No./odv., bylo odvolání žalobce zamítnuto a rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo potvrzeno.

Ve včas podané žalobě napadl žalobce rozhodnutí žalovaného, domáhal se jeho zrušení.

Namítl, že o jeho odvolání nerozhodoval Krajský úřad Jihomoravského kraje, ale Magistrát města Brna, což je v rozporu s ust. § 77 odst. 1 písm. a), b) zákona č. 111/2006 Sb.

Následně namítl, že se žalovaný opírá o domněnky, neboť důvody pro zamítnutí jeho žádosti o pomoc v hmotné nouzi nebyly přeshetřeny, tudíž neměla být jeho žádost zamítána. Uvedl, že jeho sociální situace se nezměnila vzhledem ke skutečnostem rozhodných podle § 44 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., „odvolací úřad“ ve svém odůvodnění neprokázal a ani ve skutečnosti nemohl prokázat ve svém šetření v odvolacím řízení rozhodné skutečnosti, protože důvody pro vydání napadeného rozhodnutí a potvrzení rozhodnutí správního orgánu I. stupně neexistují. Zdůraznil, že neměl a nemá jakékoliv prostředky pro potřeby živobytí. Namítl proto, že ze strany žalovaného nedošlo ani po věcné stránce ani po obsahové stránce ke správnému závěru v jeho „konečném“ rozhodnutí. Nedošlo k řádnému prošetření a přezkoumání jeho žádosti o odvolání. Odůvodnění rozhodnutí proto považuje za neprůkazné, nedoložené, navrhuje provedení důkazního šetření, navrhl aby žalovaný doložil listinné důkazy z řízení a šetření v této věci, z kterých by bylo patrné, že nastaly změny skutečnosti a události ve smyslu jeho sociální situace hmotné nouze a žalovaná strana prokázala důvody a oprávněnost důvodů svého rozhodnutí. Navrhl proto zrušit přezkoumávané rozhodnutí žalovaného.

Žalovaný v písemném vyjádření ze dne 22. 8. 2011 neuznal nárok žalobce uplatněný v žalobě, a to v plném rozsahu. Uvedl, že skutečnosti, o které se opírá rozhodnutí žalovaného jsou zejména příjem žalobce z výdělečné činnosti, který obdržel v měsíci listopadu 2010 ve výši 9.542,- Kč, zůstatek bankovního účtu č., vedeného na jméno žalobce, který ke dni 1. 7. 2010 činil 502.078,44 Kč a částečné vlastnictví nemovitostí žalobce uvedených na LV č., katastrální území Rozhodnutí žalovaného se opírá o listinné důkazy přítomné ve spisových dokumentacích správního orgánu I. stupně. Hlavními důkazy pak byly především listiny: výpis z účtu č. vedeného u ING BANK N.V., Nádražní 344/25, 150 00 Praha 5 – Smíchov, výpis z katastru nemovitostí prokazující stav evidovaný ke dni 19. 8. 2010 a doklad o výši měsíčních příjmů doručený dne 15. 12. 2010 správnímu orgánu I. stupně.

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2011, č. j. 57 A 80/2011-22 bylo rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 5. 2011, č. j. MMB/0172393/2011, sp. zn. OSP/7240/552/21/11/No./odv., zrušeno pro nezákonnost a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

Žalobce podal proti citovanému rozsudku kasační stížnost, rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 8. 2012, č. j. 3 Ads 185/2011-78 byl rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2011, č. j. 57 A 80/2011-22 zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. Z odůvodnění rozsudku vyplývá, že krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného z důvodu vady jeho výroku spočívající v nesprávné identifikaci prvoinstančního správního rozhodnutí, k níž přihlédl podle § 76 odst. 1 s.ř.s z úřední povinnosti a žalobními námitkami uplatněnými stěžovatelem se proto nezabýval. Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněných stížnostních bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost je zčásti důvodná. Byl toho názoru, že tzv. „nesprávná

identifikace“ rozhodnutí je na úrovni zřejmých chyb a nesprávností ve smyslu § 70 správního řádu a v režimu zde uvedeném je i napravitelná. Zaujal proto právní názor, že rozhodnutí žalovaného netrpí vadou podle § 76 odst. 1 s.ř.s. a krajský soud proto pochybil pokud nepřezkoumal toto rozhodnutí v mezích žalobních bodů uplatněných stěžovatelem v jeho žalobě. Vyslovil závazný právní názor, dle kterého krajský soud přezkoumá rozhodnutí původního žalovaného v mezích uplatněných žalobních bodů a vzhledem k tomu, že nejsou splněny podmínky pro postup podle § 76 odst. 1 s.ř.s., rozhodné ve věci při jednání.

Krajský soud v Brně, vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu nařídil v předmětné věci jednání na den 11. 10. 2012. Jednání byl přítomen žalobce, jeho zmocněnkyně k jednání, sestra I. M. Žalovaný se k jednání nedostavil, z jednání se písemně omluvil podáním ze dne 8. 10. 2012, souhlasil, aby bylo jednáno a rozhodnuto bez přítomnosti jeho zástupce. Z výpovědi žalobce a jeho zmocněnkyně vyplynuly výtky proti rozhodnutí žalovaného, které se opírá o nepravdivé a zkreslené podklady. Žalobce žádal provedení dalšího důkazního šetření, neboť důkazy předložené žalovaným nejsou relevantní, soud ve věci postupuje na základě důvěry k pracovníkům správních orgánů. Žalobce dále uvedl, že potřebuje prostředky každodenně, a to na stravu, kterou nemá zajištěnou, lékařskou péči, zdravotní problémy. Stěžoval si, že jsou poškozována jeho práva. Vzhledem k tomu, že žalobce podal žádost o ustanovení právního zástupce z řad advokátů pro předmětné řízení a žádost o vydání předběžného opatření, jednání bylo odročeno.

Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 27. 6. 2013, č. j. 57 A 80/2011-121 byl návrh žalobce na ustanovení zástupce zamítnut. Usnesením téhož soudu ze dne 27. 6. 2013, č. j. 57 A 80/2011-123 návrh žalobce na vydání předběžného opatření byl zamítnut.

Soud ve věci nařídil další jednání dne 31. 7. 2013, kterého se však žalobce nezúčastnil, z jednání se neomluvil, ale vzhledem k tomu, že doručení bylo vykázáno, soud rozhodl v jeho nepřítomnosti. Rozhodl též v nepřítomnosti žalovaného, neboť tento se z jednání omluvil a souhlasil, aby bylo jednáno a rozhodnuto bez přítomnosti jeho zástupce.

Soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, když byl vázán rozsahem a důvody, které žalobce uplatnil v žalobě (§ 75 odst. 2 s.ř.s.). Při přezkoumání rozhodnutí žalovaného soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Dospěl k závěru, že žaloba důvodná není, a to z následujících důvodů:

Ze správního spisu soud zjistil, že správní orgán I. stupně vycházel při svém rozhodování z obsahu žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc z důvodu hrozby vážné újmy na zdraví podanou dne 25. 1. 2011, č. j. 384/2011/BBE, kterou poukázal žalobce na jeho sociální situaci, kdy nemá finanční prostředky na jídlo, potřeby na dietní stravování, regulační poplatek, vyzvednutí léků v lékárně, platbu na regulační poplatek v lékárně a zimní obuv. Rozhodnutí žalovaného se opírá o listinné důkazy evidované ve spisové dokumentaci správního orgánu I. stupně, i ze šetření, které bylo provedeno i v celé řadě dalších žádostí žalobce o příspěvek v hmotné nouzi. Hlavními důkazy jsou především z katastru nemovitostí prokazující stav evidovaný ke dni 19. 8. 2010, ke dni 28. 3. 2010, dále pak výpis z účtu č. vedeného u ING BANK, N. V., Praha 5, potvrzení o zrušení účtu vedeného na jméno

žalobce, dále pak evidenční list a výše nájemného. Bylo zjištěno, že žalobce užívá byt své matky M. R. a v seznamu bydlících osob jsou uvedeny dvě osoby – žalobce M. R. a jeho matka M. R. V jiném správním spise je také založena nájemní smlouva o nájmu bytu, ze kterého vyplývá, že nájemcem bytu je M. R. Ve spisu značka 57 A 129/2011 je založeno oznámení, ve kterém účastník uvádí, že se svojí matkou společně byt neužívá, nejsou a nebyli společně hlášeni k trvalému pobytu na adrese Každý z nich hradí polovinu nákladů na bydlení a každý vede samostatnou domácnost. Žalobce, co se týče například posouzení žádosti o příspěvek na bydlení, je posuzován společně se svojí matkou M. R. tak, jak stanoví zákon. Dále bylo zjištěno, že žalobce měl dříve vlastnický podíl k nemovitostem. Dle jeho vyjádření z něho neměl a nemohl mít žádný prospěch a tento majetek z důvodů nákladů na jeho údržbu musel darovat, jelikož o jeho koupi nebyl zájem. K finanční hotovosti uvedl, že se jedná o částku ve vlastnictví jeho sestry, kdy tuto částku spravoval. Z listinných důkazů však vyplývá, že žalobce v době, kdy začal podávat žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc, se těchto záležitostí zbavoval, tj. převedl vlastnická práva na jiné osoby, a také částku uvedenou na jeho účtu převedl také na jinou osobu, a to na účet své matky (nikoliv na účet své sestry, i když tvrdil, že tato částka je ve vlastnictví jeho sestry). Dále na základě shromážděných listinných materiálů a informací vyplývajících z řady jeho dalších správních spisů bylo správním orgánem zjištěno, že měl žadatel vlastnické právo k nemovitosti v okrese, obci, List vlastnictví č., spoluvlastnický podíl 1/4 z parcely č. 193 rodinný dům, zastavěná plocha a nádvoří – výměra 540 m², dále č. parcely 1330/41 – zahrada (351 m²), č. p. 1470/14 – ostatních ploch (neplodná půda – 30 m²), č. p. 1470/53 – orná půda (1413 m²), 1570/14 – orná půda (191 m²), č. p. 1570/830 – orná půda (2404 m²), p. č. 1622 – orná půda (3076 m²), č. p. 1985 – orná půda (2850 m²) a od 11/2008 do 1. 9. 2010 disponoval s několika bankovními účty. Nejvyšší zůstatková finanční hotovost byla zjištěna na účtu u banky ING BANK, N. V., číslo účtu 3353290/3500, která činila ke dni 1. 7. 2010 částku ve výši 502.078.44 Kč. Finanční hotovost byla prokazatelně uložena na bankovním účtu žadatele. Žadatel a příjemce dávky tuto skutečnost sám orgánům pomoci v hmotné nouzi neosvědčil a správnímu orgánu zatajil. Dle § 49 zákona o pomoci v hmotné nouzi žadatel a příjemce je povinen osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši a výplatu. Na základě nepravdivých, neúplných nebo zkreslených údajů, které žadatel a příjemce uvedl a musel z okolností předpokládat, že mu dávka nenáležela, bylo zahájeno správní řízení v předmětné věci. V řízení bylo vydáno rozhodnutí správním orgánem I. stupně dne 26. 1. 2011, č. j. 424/2011/BBE, kterým žalobci nebyla přiznána dávka mimořádné okamžité pomoci z důvodu hrozby vážné újmy na zdraví. Správní orgán I. stupně přihlédl ke všem rozhodným skutečnostem a okolnostem jak jsou popsány výše. Zohlednil zejména žadatelem zatajenou nemalou finanční hotovost na jeho bankovním účtu ke dni 1. 7. 2010. Finanční hotovost může využít k uhrazení nákladů spojených s opatřením jídla, dietního stravování, hrazení a placení poplatků u lékaře a v lékárně, na zakoupení zimní obuvi. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce v zákonné lhůtě odvolání, o němž rozhodl žalovaný dne 4. 5. 2011, č. j. MMB/0172393/2011, sp. zn. OSP/7240/552/21/11/No./odv. Citované rozhodnutí je předmětem přezkumného soudního řízení. Žalovaný postupoval ve věci prošetření žádosti o dávku pomoci v hmotné nouzi ve smyslu správního řádu, majetkovou situaci žalobce řádně prošetřil, doložil příslušnými listinnými důkazy, vycházel ze správního spisu správního orgánu I. stupně, v němž mimo citované žádosti žalobce o dávku ze dne 25. 1. 2011 je založen doklad o výši jeho měsíčních příjmů ze dne 15. 12. 2010, výpis z katastru nemovitostí prokazující stav evidovaný ke dni 19. 8. 2010, informace o užívaném bytu žalobce ze dne

15. 12. 2010, nájemní smlouva uzavřená mezi nájemcem M. R. a pronajímatelem, Správa nemovitostí města Brna, s. p., Masarykova 37, 659 32 Brno ze dne 13. 9. 1993, evidenční list pro výpočet nájemného dle zákona č. 150/2009 Sb., záznam z terénního šetření provedeného dne 20. 12. 2010 pracovníci ÚMČ Brno-Černovice, informace ING BANK, N. V. ze dne 5. 1. 2011 prokazující stav účtu č., rozhodnutí ÚMČ Brno-Černovice ze dne 26. 1. 2011, č. j. 424/2011/BBE a odvolání žalobce ze dne 17. 2. 2011.

Soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, když byl vázán rozsahem a důvody, které žalobce uplatnil v žalobě (§ 75 odst. 2 s.ř.s.). Při přezkoumání rozhodnutí žalovaného soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Dospěl k závěru, že žaloba důvodná není, a to z následujících důvodů:

Podle ust. § 2 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb. pro účely posuzování stavu hmotné nouze se příjmy a sociální a majetkové poměry osoby, která žádá o dávku posuzují společně s příjmy a sociálními a majetkovými poměry dalších osob. Okruh těchto společně posuzovaných osob se posuzuje podle zákona o životním a existenčním minimu.

Podle § 4 odst. 1 zákona č. 110/2006 Sb. se společně posuzují:

- a) rodiče a nezletilé nezaopatřené děti,
- b) manželé,
- c) rodiče a nezletilé děti, které nejsou nezaopatřené, zletilé děti, pokud tyto děti společně s rodiči užívají byt a nejsou společně posuzovány s jinými osobami podle písmene b) nebo d),
- d) jiné osoby, které společně užívají byt, s výjimkou osob, které písemně prohlásí, že spolu trvale nežijí a společně neuhrazují náklady na své potřeby.

Podle § 2 odst. 2 zákona o hmotné nouzi se osoba nachází v hmotné nouzi, není-li dále stanoveno jinak, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob:

- a) po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje částky živobytí, přičemž si nemůže tento příjem zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo jiných vážných důvodů, vlastním přičiněním a zabezpečením jejich základních životních podmínek je tak vážně ohroženo nebo
- b) dosahuje sám nebo spolu s příspěvkem na živobytí (§ 4 odst. 1 písm. a) v částce živobytí ale nepostačuje k zabezpečení odůvodněných nákladů na bydlení (§ 34) a služby s bydlením bezprostředně spojené. Podle odst. 3 výše uvedeného ustanovení osoba se považuje za osobu v hmotné nouzi též, jestliže nesplňuje podmínky uvedené v odstavci 2, avšak s přihlédnutím k jejím příjmům, celkovým sociálním a majetkovým poměrům jí hrozí vážná újma na zdraví. Dle odstavce 4 za

osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která postihne vážná mimořádná událost a její celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že jí neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami; vážnou mimořádnou událostí se rozumí zejména živelná pohroma (např. povodeň, vichřice a vyšší stupně větrné pohromy, zemětřesení), požár nebo jiná destruktivní událost, ekologické nebo průmyslové havárie.

Podle odst. 5 výše uvedeného ustanovení může být osoba považována za osobu v hmotné nouzi, když nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním majetkovým poměrům dostatečné prostředky:

- a) k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, spojeného zejména se zaplacením správního poplatku při prokázání ztráty osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladu potřebného k přijetí do zaměstnání, s úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků a v případě nezbytné pomoci s úhradou noclehů nebo
- b) na úhradu nákladů spojených s pořízením nebo opravou nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby, nebo
- c) na úhradu odůvodněných nákladů souvisejících se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřeného dítěte a se zajištěním nezbytných činností souvisejících se sociálně právní ochranou dětí.

Podle odst. 6 výše uvedeného ustanovení za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která v daném čase s ohledem na neuspokojivé sociální zázemí a nedostatek finančních prostředků nemůže úspěšně řešit svoji situaci a je ohrožena sociálním vyloučením, jestliže zejména:

- a) je propuštěna z výkonu zabezpečovací tendence, z výkonu vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody, nebo
- b) je po ukončení léčby chorobných závislostí propuštěna ze zdravotnického zařízení poskytovatele zdravotních služeb, psychiatrické léčebny nebo léčebného zařízení pro chorobné závislosti, nebo
- c) je propuštěna ze školského zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy nebo z pěstounské péče po dosažení zletilosti, resp. devatenácti letech, nebo
- d) nemá uspokojivě naplněny životně důležité potřeby vzhledem k tomu, že je osobou bez přístřeší, nebo
- e) je osobou, jejíž práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností jiné osoby.

Podle § 4 odst. 1 písm. a), písm. b), písm. c) a odst. 2 citovaného zákona jsou dávky v systému pomoci v hmotné nouzi příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, mimořádná okamžitá pomoc. Příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení jsou dávky měsíčně se opakující, mimořádná okamžitá pomoc je dávkou jednorázovou.

Ze shora citovaných zákonných ustanovení je zřejmé, že jednou ze základních podmínek pro rozhodnutí, resp. přiznání příspěvku na živobytí nebo i dalších dávek v systému pomoci v hmotné nouzi, je znalost příjmů žadatele a spolu s ním posuzovaných osob, resp. bez znalosti těchto příjmů není rozhodující orgán schopen zjistit, zda žadatel nárok na uvedený příspěvek má či nikoliv. V prvním případě správní orgán I. stupně i žalovaný správně vyhodnotili, že osobami společně posuzovanými se žalobcem je jeho matka. Matka bydlí v jednom bytě s žalobcem. Byt je dle nájemní smlouvy veden na matku žalobce a žalobce je tam trvale hlášen. Sám také přiznává, že v tomto bytě bydlí, ale popírá, že by byl nějakým způsobem závislý na matce, že si své prostředky hradí sám. V návaznosti na judikaturu NSS, a to rozsudek ze dne 15. 11. 2012, č. j. 4 Ads 55/2012, je nutné vyloučit z hmotné nouze takové osoby, jejichž příjmy sice nedosahují částky živobytí, avšak žijí v takových sociálních a majetkových poměrech, že je nelogické a nespravedlivé poskytovat jim příspěvek na živobytí z daní ostatních osob. Takové osoby totiž ve skutečnosti nejsou v hmotné nouzi a nepotřebují od státu pomoc nezbytnou pro zajištění jejich základních životních podmínek.

Proto podle ust. § 3 odst. 4 zákona o pomoci v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi v odůvodněných případech určit, že osobou v hmotné nouzi není osoba, jejíž celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že ji mohou i po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení zaručit dostatečné zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb a toto zajištění lze na ni spravedlivě požadovat.

Při posuzování celkových sociálních poměrů příslušných orgán pomoci hmotné nouzi posuzuje také využívání jiného než vlastního majetku, které umožňují zpravidla osoby blízké (ust. § 15 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi).

Podle ust. § 15 odst. 1 zákona o hmotné nouzi pro účely tohoto zákona se celkovými sociálními poměry rozumí podíl rodiny na trvání stavu v hmotné nouzi, do kterého se osoba dostala. Při posuzování celkových sociálních poměrů příslušný orgán pomoci hmotné nouzi posuzuje také využívání jiného než vlastního majetku, které umožňují zpravidla osoby blízké.

Podle ust. § 15 odst. 2 citovaného zákona celkovými majetkovými poměry se pak rozumí hodnota movitého a nemovitého majetku vycházející z jeho zjištěné ceny, kterého lze využít ihned, popřípadě po určité době, pro zvýšení příjmů, a to jak krátkodobě k překlenutí přechodného stavu hmotné nouze, tak dlouhodobě, pokud nelze využít jiné možnosti. Z movitého a nemovitého majetku uvedeného ve větě první, je vyloučen majetek, jehož prodej nebo jeho jiné využití nelze po osobě vyžadovat. Pokud jde podle poměrů osoby o běžný nemovitý nebo movitý majetek, jehož hodnota je zjevně nízká nebo naopak tak vysoká, že nelze mít pochyb o tom, že majetkové poměry nebrání přiznání dávky nebo naopak jsou překážkou přiznání dávky, nemusí být jeho cena podle zvláštního právního předpisu zjišťována (ust. § 15 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi).

Jednou ze základních podmínek pro uznání za osobu v hmotné nouzi je i skutečnost, že si posuzovaná osoba, případně osoby s ní společně posuzované nemohou zvýšit příjem vlastním přičiněním. Zvýšením příjmu vlastním přičiněním se rozumí zvýšení příjmu vlastní prací, řádným uplatněním nároku a pohledávek nebo prodejem či jiným využitím majetku a vyžaduje se za podmínek ustálených v ust. § 11 až 14 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Osoba, která prokazatelně neprojevuje dostatečnou snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním se přitom podle ust. § 3 odst. 1 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi nepovažuje za osobu v hmotné nouzi.

V této projednávané věci bylo bezpochyby prokázáno, že žalobce byl svými majetkovými poměry dostatečně zabezpečen, avšak v době podávání žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc nebo příspěvek na živobytí při zjišťování jeho majetkových poměrů, se začal zbavovat jednak pozemků, kterých v té době prokazatelně byl spoluvlastníkem a které převedl na jiné osoby a tvrdil, že je nemohl prodat, že je nikdo nechtěl a proto je převedl na členy své rodiny. Také při zjištění, že na jeho účtu ve výše citované bance a na výše citovaném účtu se nachází částka vyšší než 500.000,- Kč, kterou žalobce převedl na účet své matky, i když tvrdil, že se jedná o částku, která byla ve vlastnictví jeho sestry I. M. Žalobce ani správnímu orgánu neprokázal, proč by tyto finanční prostředky v tak vysoké částce spravoval své sestře, takže toto jeho tvrzení podpořené prohlášením jeho sestry Ireny Málkové, soud pokládal vysloveně za tvrzení účelové s cílem získat od státu příslušnou dávku. Žalobce také žádným způsobem neprokázal, že by se pokoušel nemovitosti, jichž byl spoluvlastníkem, prodat, tedy získat z nich finanční prostředky a použít je na uspokojení svých základních životních potřeb.

Krajský soud předesílá, že zákon o pomoci v hmotné nouzi jednoznačně definuje situace, kdy oprávněným osobám vzniká nárok na poskytnutí určité dávky podle tohoto zákona, současně však – jak uvádí důvodová zpráva k tomuto zákonu – propojuje poskytování pomoci osobám s hodnocením jejich aktivity při zvyšování příjmu vlastním přičiněním. Vychází přitom z principu odpovědnosti jednotlivé osoby za své sociální postavení a sleduje zabránění zneužívání dávkového systému v hmotné nouzi. Jinými slovy, dávky pomoci v hmotné nouzi jsou určeny jen těm, kteří si z vážných důvodů nemohou vlastním přičiněním zvýšit příjem, který po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje částky živobytí a zabezpečení jejich základních životních podmínek je tak vážně ohroženo. Zmiňovaný důraz na zvyšování příjmů vlastním přičiněním se projevuje i o zákonem stanovené povinnosti prodat či účelně využít vlastní majetek k odvrácení hrozícího nebo již existujícího nedostatku finančních prostředků. Výjimku zmírňující tvrdost bezvýhradného uplatňování tohoto pravidla představuje citované ustanovení § 14 zákona o pomoci v hmotné nouzi, toto ustanovení však na situaci, v níž se nachází žalobce, nedopadá. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce se nesnažil ani poskytnout kvalifikovanou součinnost správnímu orgánu při zjišťování jeho poměrů, naopak skutečnosti důležité pro posouzení jeho žádosti neuváděl, bránil se i zjišťování stavu v jeho bydlišti a za těchto okolností nelze posuzovat postup správních orgánů, že by nedostatečně zjistily skutečný stav věc jak namítal žalobce. Naopak soud má za to, že skutkový stav byl zjištěn náležitě, bylo postupováno v souladu s ust. § 3 správního řádu.

K namítané nečinnosti, kterou žalobce blíže nespecifikoval soud zjistil, že v projednávané věci bylo rozhodováno ve lhůtách stanovených zákonem, zvláště když žalobce žádnou součinnost neposkytl. Jednání správních orgánů proto soud jako nečinnost neposuzoval. Vycházel z judikatury Nejvyššího správního soudu, a to rozsudku ze dne 10. 12. 2012, č. j. 2 Ans 14/2012-41, kde nečinnost je objektivně existující stav, kdy v zákonem předepsaných lhůtách nedošlo k provedení příslušných procesních úkonů. Ne každá nečinnost je však přičitatelná správnímu orgánu. Ust. § 71 odst. 5 správního řádu z roku 2004 představuje materiální hledisko posouzení takového stavu; má-li zjištěná nečinnost svůj původ ve způsobu, jakým vystupuje v řízení jeho účastník, nejde o nečinnost správního orgánu a nelze se proti ní dovolávat ochrany. Konečně lze říci i s ohledem na nespolupráci žalobce, že bylo rozhodováno v posouzení projednávané věci včas.

Žalobce dále namítal, že o jeho odvolání nerozhodoval Krajský úřad Jihomoravského kraje, ale Magistrát města Brna, což je v rozporu s ust. § 77 odst. 1 písm. a), písm. b) zákona č. 111/2006 Sb. Ani toto stanovisko soud nesdílí, odkazuje přitom na ust. § 130 písm. c) a § 139 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, kdy v I. stupni rozhodují úřady městských částí a odvolacím správním orgánem není krajský úřad tak, jak jej stanovil v § 77 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., ale je jím dle ust. § 89 odst. 1 správního řádu nejbližší nadřízený správní orgán, tj. Magistrát města Brna. Soud sděluje, že Statutární město Brno je dle § 1 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích ve spojení s ust. § 18 odst. 2 písm. c) zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, právnickou osobou. Tzn., že Statutární město Brno má právní subjektivitu, je oprávněno vystupovat v právních vztazích svým jménem, mít práva a povinnosti, atd. Městské části nejsou samostatnými jednotkami obce, a tudíž nejsou ani právnickými osobami a dle Statusu města Brna jsou organizačními jednotkami města Brna. Proto v souladu s platnou legislativou je Brno—město odvolacím orgánem jednotlivých městských částí. Krajský úřad Jihomoravského kraje je odvolacím orgánem Magistrátu města Brna. Proto v případech posuzované žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc rozhoduje v I. stupni Úřad městské části Brno-Černovice, odvolacím orgánem byl Magistrát města Brna. Vzhledem k tomu, že s účinností ode dne 1. 1. 2012 přešla na základě zákona č. 366/2011 Sb. působnost krajských úřadů rozhodovat o odvolání mimo jiné ve věcech dávek pomoci v hmotné nouzi na Ministerstva práce a sociálních věcí, stalo se tímto dnem ministerstvo procesním nástupcem žalovaného Magistrátu města Brna, odboru sociální péče se sídlem Koliště 19, 601 67 Brno (srov. ust. § 69 zákona č. 150/2002 Sb., s.ř.s., podle kterého žalovaným je správní orgán, který rozhodl v posledním stupni nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla). Ani tato námitka žalobce tedy nebyla uznána důvodnou.

Jak z výše uvedeného vyplývá, vznesené námitky žalobcem nebyly shledány opodstatněnými, žalovaný se nedopustil právního pochybení v projednávané věci. Vady řízení, které by měly vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, tedy soud neshledal. Žaloba proto podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodná byla zamítnuta.

O nákladech řízení soud rozhodl podle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Ve věci byl plně úspěšný žalovaný, který měl tak vůči žalobci právo na náhradu nákladů řízení v soudním řízení důvodně vynaložených. Žalovaný však nárok na náhradu neuplatnil a ani ze soudního spisu nevyplynulo, že by mu nějaké náklady v souvislosti s řízením před soudem vznikly, proto mu soud náhradu nákladů řízení proti žalobci nepřiznal.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 31. července 2013

JUDr. Eva Lukotková, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová